

Noodzaak wettelijke regeling en register

Voor digitaalkundige architecten en bepaalde informatie-professionals

December 2023

Digitalisering biedt oplossingen voor vraagstukken in de samenleving van overheid en bedrijfsleven. Het is een ontwikkeling die iedereen raakt, maar ook allerlei risico's met zich meebrengt; zoals misbruik of verkeerd gebruik, schending van privacy en ethiek, aantasting van publieke waarden. Daarom kan digitalisering niet aan zichzelf overgelaten worden. De wetgever moet waarborgen bieden voor burgers. Dat kan door regelgeving voor personen die een belangrijke functie hebben in het domein van digitalisering. Met die regelgeving kunnen waarborgen geschapen worden voor het vakbekwame uitoefenen van bepaalde beroepen in het domein van digitalisering. Gedacht wordt aan het beroep van digitaalkundig architect en bepaalde informatie-professionals (nader te bepalen).

Voor de professionalisering van digitaalkundige architecten uit overheid en bedrijfsleven is de Post-Master Digital Design & Architecture in ontwikkeling. De Post-Masteropleiding is mede toegankelijk voor andere informatie-professionals.

Versterking professionaliteit

Tekortkomingen en misstanden bij de ontwikkeling van de digitalisering zijn een aanhoudende zorg die kennelijk niet gemakkelijk lijkt op te lossen. Regelmatig verschijnen er onderzoeken met aanbevelingen die tot nu toe tot onvoldoende resultaat hebben geleid. Uit onderzoek en praktijkervaring blijkt dat het gebrek aan kennis en vaardigheden daarin een belangrijke rol speelt. Deze oorzaak vraagt om een structurele verbetering.

Daar moet de kennis- en vaardigheden ontwikkeling van de Post-Masteropleiding verandering in brengen alsmede een versterking van de functie van digitaalkundig architect. Voor andere informatie-professionals zou ook een passende opleiding moeten worden ontwikkeld.

Om de functie van digitaalkundig architect en die van bepaalde informatie-professionals te versterken wordt ingezet op een wettelijke basis en een daaraan gekoppeld register.

Onderbouwing regelgeving

Voor een onderbouwing van noodzakelijke regelgeving is gekeken naar andere beroepen, die een wettelijke bescherming genieten, de beroepen in de bouw en leefomgeving en de beroepen in de gezondheidszorg¹.

Wet op de architectentitel

Deze wet richt zich op het beroep van architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect. De doelstellingen die daaraan ten grondslag liggen zijn:

¹ Een verdiepende [inventarisatie](#) van beroepsregisters heeft in juni 2023 plaatsgevonden.

- het scheppen van waarborgen voor vakbekwame beroepsuitoefening van architecten ter bevordering van de kwaliteit van de gebouwde omgeving en het landschap;
- consumentenbescherming, wat inhoudt dat de opdrachtgever ervan mag uitgaan dat indien hij een geregistreerd ontwerper inschakelt deze beschikt over voldoende deskundigheid om de opdracht te realiseren.

De conclusie van de wetgever was dat voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de Wet op de architectentitel een publiekrechtelijke grondslag noodzakelijk was. Het kabinet hecht aan een versterking van de kwaliteit van de leefomgeving en aan een duurzame samenleving. Waarborgen dat de vormgevers van onze leefomgeving aan een erkende instelling zijn opgeleid en over voldoende beroepservaring beschikken. Die kwaliteit en duurzaamheid is gediend bij vakbekwame architecten.

De Wet op de architectentitel is een krachtig kwaliteitsinstrument. De wet strekt ertoe om de waarborgen voor een vakbekwame beroepsuitoefening van deze beroepsgroep te versterken.

Wet BIG en BIG-register

Voor deze wet en bijbehorend register gelden de volgende argumenten:

- het doel van de Wet BIG is te zorgen dat de kwaliteit van onze gezondheidszorg hoog is en blijft;
- de Wet BIG beschermt ook tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen;
- het BIG-register geeft duidelijkheid over de bevoegdheid van een zorgverlener en het zelfstandig mogen uitvoeren van handelingen.

Projectie op digitalisering

Als we de argumenten voor beschermende maatregelen ten behoeve van deze beroepen afzetten tegen het belang van zowel de burger als de overheids- en bedrijfsorganisaties in een hoogwaardige en duurzame digitalisering, leidt dit tot een vergelijkbare conclusie. Het wordt duidelijk dat voor digitaalkundige architecten en specifieke informatieprofessionals eenzelfde wettelijke kwaliteitsgarantie essentieel is, vergelijkbaar met die voor andere genoemde beroepen.

Bovendien is de impact van digitalisering zo alomvattend in de samenleving dat het vraagstuk zich verder uitstrekt naar publieke en maatschappelijke belangen:

- dat het nodig is dat architecten als vormgevers en bepaalde informatie-specialisten als ontwikkelaars van digitalisering a) aan een erkende instelling zijn opgeleid en over voldoende beroepservaring beschikken en b) dat burgers beschermd worden tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen;
- dat een digitaalkundig architect en bepaalde informatie-professionals bevoegd en bekwaam moeten zijn om aan de inrichting van de digitalisering te werken en mogelijk zelfs daarvoor bevoegd moeten zijn om handelingen te mogen verrichten, denk bijvoorbeeld bij het (laten) ontwikkelen van algoritmes.

Algemene Informatiewet en Memorie van Toelichting

Bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie is door toedoen van de Regeringscommissaris Informatiehuishouding Arre Zuurmond het wetsvoorstel voor een Algemene Informatiewet en een memorie van toelichting in ontwikkeling^{2 3}.

In onderdeel 6. Uitvoering zou de mogelijkheid kunnen worden geboden om aandacht te besteden aan vereiste kennis en vaardigheden. Hier ligt een basis en aanknopingspunt voor de hiervoor beschreven wettelijk kwaliteitsborging van de digitaalkundig architect en bepaalde informatie-professionals.

Conclusie en pleidooi

De noodzaak van het gaan regelen van een wettelijk kwaliteitsborging met een daarbij behorend 'BIG' achtig register voor de digitaalkundig architect en specifieke informatie-professionals heeft een voldoende maatschappelijke grondslag. Als beroepsvereniging voor de digitaalkundige architect zijn wij van mening dat er gedeelde belangen zijn met andere beroepsorganisaties. Wij willen daarom het initiatief starten om in nauwe samenwerking te verkennen hoe we registratie met wettelijke borging van digitaalkundig architecten en specifieke informatieprofessionals kunnen realiseren.

² Wetsvoorstel Algemene Informatiewet <https://www.rcihh.nl/speerpunten/algemene-informatiewet/documenten/publicaties/2023/09/29/wetsvoorstel>

³ Memorie van toelichting: <https://www.rcihh.nl/speerpunten/algemene-informatiewet/documenten/publicaties/2023/09/29/memorie-van-toelichting>